

WBA

Jaarstukken 2024

26 maart 2025

Versiebeheer

Versienummer	Wijzigingsdatum	Korte beschrijving van wijziging
1.0	28-02-2025	Concept DB – 1 ^e versie voor voorbereidend DB
1.1	20-03-2025	Concept DB – 2 ^e versie voor DB
1.2	25-03-2025	Concept DB – 3 ^e versie voor DB – aangepast a.d.h.v. opmerkingen accountant
2.0	01-04-2025	Concept na DB – Wijzigingen a.d.h.v. DB – Aangeboden aan de gemeenteraden

Inhoudsopgave

Jaarverslag

Jaarrekening

Vaststellingsbesluit

Hoeven, 1979 | Musical van basisschool De Reuzelaar in het kader van het 50-jarig bestaan van de parochiekerk in Hoeven

Ben Steffen

Jaarverslag

Aanbiedingsnota jaarverslag 2024

Met genoegen presenteren we het jaarverslag 2024 van het West-Brabants Archief. Dit verslag geeft een overzicht van alle activiteiten, prestaties en mijlpalen van het afgelopen jaar.

In het afgelopen jaar hebben wij ons ingezet voor het behoud, beheer, de digitale ontsluiting en toegankelijkheid van archieven en collecties. **Het verleden snel gevonden** is ons leidend principe waar we dagelijks aan werken. Ook in 2024 zijn deelnemers actief bezig geweest met het aansluiten op het E-depot.

In 2024 heeft de ontwikkeling van het nieuwe webportaal een belangrijke rol gehad binnen onze organisatie. Er zijn een aantal zaken niet optimaal gelopen, maar de volledige oplevering en de ingebruikname staat, met enige vertraging, medio 2025 gepland. Het goed kunnen ontsluiten is en blijft grotendeels afhankelijk van de toegekende metadata.

Een belangrijk facet is de nieuwe inspectievorm die inmiddels wordt toegepast. Door op andere wijze het gesprek aan te gaan met onze deelnemers hebben we beter inzicht in de stand van zaken rond de informatiehuishouding bij de gemeenten. We hebben in 2024 samengewerkt met onze gemeenten en verbonden partijen, maar ook geïnvesteerd in het netwerk. Samen met collega-archiefinstellingen, heemkundekringen en andere erfgoedinstellingen zijn we actief bezig met de uitwerking van de opgave erfgoed. Samen gaan we de rijke verhalen van West-Brabant delen!

Qua financiën sloot het jaar 2024 af met een positief saldo van € 187.776.

In dit jaarverslag over 2024 hebben wij een bondige verslaglegging op hoofdlijnen willen realiseren.

West-Brabants Archief,

Het Dagelijks Bestuur

Kerngegevens 2024

De gemeenschappelijke regeling 'West-Brabants Archief' (WBA) is per 1 juli 2016 ingesteld en is een voortzetting, in de zin van een uitbreiding met nieuwe deelnemers, van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief West-Brabant (RAWB).

Aan de gemeenschappelijke regeling nemen negen gemeenten deel. Het werkgebied heeft in totaal ca. 355.000 inwoners.

Als bestuursorganen treden op:

het algemeen bestuur
het dagelijks bestuur
de voorzitter

Meer informatie:

 www.westbrabantsarchief.nl
 info@westbrabantsarchief.nl

Volg ons op:

 [linkedin.com/company/west-brabants-archief](https://www.linkedin.com/company/west-brabants-archief)
 West-Brabants Archief
 @wbarchief
 @west-brabantsarchief7985

Voorzitter

dhr. A.J. Moerkerke,
vertegenwoordiger van Moerdijk

DB leden

dhr. J. Pals, vertegenwoordiger van Bergen op Zoom
mw. E. van der Star, vertegenwoordiger van Roosendaal

Overige (AB) leden

dhr. G. de Weert, vertegenwoordiger van Etten-Leur
dhr. J.M.A. van Agtmaal, vertegenwoordiger van Woensdrecht
mw. S.S.J. Malfait, vertegenwoordiger van Halderberge
mw. E. Prent, vertegenwoordiger van Steenberghe
mw. S. Breedveld, vertegenwoordiger van Rucphen
dhr. J.M.J. van Steen, vertegenwoordiger van Zundert

Secretaris

dhr. M.H.M. Korving, directeur (januari-juni)
dhr. C.I.L. Houbraken, waarnemend directeur (juli-oktober)
mw. I.H.E. Hommel, directeur (november-december)

Programmaverantwoording

Archiefbeheer

Beheer van de archiefbewaarplaats

Zowel in de archiefverordeningen van de aangesloten gemeenten als in de dienstverleningsovereenkomsten van de verbonden gemeenschappelijke regelingen is bepaald dat jaarlijks een verslag wordt gemaakt van het beheer van de archiefbewaarplaats. Behalve een bewaarplaats voor analoge archiefstukken heeft het WBA ook een E-depot voor de duurzame opslag van digitaal gevormde of vervangen informatieobjecten. Dit verslag gaat over beide bewaarplaatsen.

Archiefbeheer

Het archiefbeheer betreft de vooral materiële en toegankelijke staat van de archieven, de aanwinsten en verliezen en het gebruik van de archieven door overheden en derden.

Er zijn achterstanden in de toegankelijkheid van de archieven. Enkele grotere archieven krijgen sinds de start van het WBA op dit punt consequent en intensief aandacht, maar er is ook een substantieel aantal kleine archieven die onvoldoende ontsloten zijn en daardoor niet goed te gebruiken. Naast het wegwerken van de in kaart gebrachte werkvoorraad, gaat de komende jaren veel werk zitten in het controleren en up-to-date brengen van in het verleden gemaakte toegangen, in het verwerken van aanvullingen (zodat er geen nieuwe achterstanden ontstaan) en in het converteren van analoge toegangen naar digitale versies.

Behalve ontsluiting en beschrijving maakt ook materiële verzorging deel uit van de beheertaak. In 2024 ondergingen alle aanwinsten een behandeling met gammastraling. Dit is bedoeld om actieve schimmels en ongedierte in de analoge bestanden te doden. Om de materiële staat van documenten verder te optimaliseren, werden geselecteerde documenten door een gespecialiseerd restauratieatelier behandeld en hersteld. En verder was er net als in eerdere jaren veel aandacht voor een juiste conserverende verpakking van archiefstukken, met name in het archiefdepot in Oudenbosch. Daardoor wordt de duurzaamheid versterkt.

Toegankelijkheid

In 2024 is in totaal een paar honderd m¹ papieren archief geïnventariseerd en daarmee toegankelijk gemaakt. Dat betreft niet alleen nieuw verworven archief, maar ook achterstanden, aanvullingen of noodzakelijke bewerkingen. Daarbij zijn bijna enkele duizenden inventarisnummers toegankelijk gemaakt.

Verwerving

Archieven die verworven worden door het WBA kunnen afkomstig zijn van de aangesloten overheden of van particulieren. Ze kunnen in analoge of in digitale vorm binnenkomen.

De aangesloten overheden zijn volgens de Archiefwet verplicht de archieven *uiterlijk* twintig jaar na afsluiting over te dragen aan een archiefbewaarplaats, in dit geval het WBA. De formele term hiervoor is **overbrenging**. Archiven van particulieren worden op vrijwillige basis overgedragen aan het WBA. Deze vorm van verwerven wordt **acquisitie** genoemd. Particuliere archieven zijn overigens niet alleen de archieven van personen, maar ook – en vooral – archieven van bedrijven en andere organisaties, zoals stichtingen, verenigingen, kerkgenootschappen enz.

Analoge (meestal papieren) archieven worden beheerd in het archiefdepot onder het Wilhelminaveld in Bergen op Zoom of in het archiefdepot van het voormalige Regionaal Archief West-Brabant (RAWB, een voorganger van het WBA) in Oudenbosch. Digitale archieven worden beheerd in het E-depot, waarvoor de hard- en software en de services van Preservica worden gebruikt. Onder digitale archieven verstaan we informatieobjecten die digitaal zijn gevormd of gedigitaliseerde analoge documenten waarvoor een vervangingsbesluit is genomen. Bij vervanging treden die scans in de plaats van de analoge documenten en dossiers en worden de analoge originelen, na intensieve controle, vernietigd.

Overbrenging

In 2024 is 57,7m³ analogoos overheidsarchief overgebracht, voornamelijk bestaande uit milieudossiers van de gemeente Bergen op Zoom en enkele registers burgerlijke stand van de gemeente Steenbergen. Er zijn ook verschillende overbrengingstrajecten naar het E-depot voortgezet en afgerond in 2024. O.a. stukken van Etten-Leur en Steenbergen.

Acquisitie

Met de groeiende aandacht voor erfgoed en de in vorige jaren aangenomen relatiebeheerder zijn veertien particuliere archieven geacquireerd:

1. Archief van de Gereformeerde Gemeente Moerdijk, 1890–2005;
2. Protestants Weeshuis Bergen op Zoom, aanvulling op collectie;
3. Archief Stichting Cort Heiligers van zowel stichting als voormalige kazerne. Dit betreft een intentieovereenkomst tot schenking;
4. GGZ Westelijk Noord-Brabant, historisch archief van de GGZ-instelling Vrederust te Halsteren. Dit betreft een intentieovereenkomst tot schenking;
5. Documenten, aantekeningen en correspondentie uit de nalatenschap van Dr. Emil G.H. Härtel;
6. Brieven van de erewacht van Bergen op Zoom;
7. Notulenregister van de Vereniging tot Bevordering van de Goede Uitvoering van Landbouwwerk te Dinteloord e.o., 1955–1956;
8. Landmeetkaart van de Pelgrimspolder en de Gelderse Polder te Zevenbergen;
9. Archief van de Raad van Kerken, afdeling Bergen op Zoom, 1967–2014;
10. Archief van ziekenhuis Charitas Roosendaal, 1905–1953;
11. Turnvereniging UDI, aanvulling op collectie;
12. Archief en tekeningen van Landgoed Groot Molenbeek te Bergen op Zoom;
13. Teksten en fotomateriaal van poppentheater Pardoes te Bergen op Zoom, 1971–2011;
14. Documentaire collectie van de broeders van het Zouavenmuseum, waarvoor een langdurige bruikleen is afgesloten.

De acquisities hebben zeker in het geval van het Zouavenmuseum geleid tot aandacht voor het WBA in de media.

Beeld & Geluid

Een apart onderdeel van particuliere acquisitie is de audiovisuele collectie. In 2024 zijn 45 foto- en filmcollecties verworven, variërend in grootte van 1 foto op fotopapier tot dozen vol dia's en dvd's met fotomateriaal. Inmiddels nadert het vrijwilligersproject voor het beschrijven van de negatieven van de oud-persfotografen Ben Steffen en Thom van Amsterdam voltooiing. In 2024 zijn meer dan 20.000 negatieven beschreven. Bij ruim 1750 records van het voormalige Regionaal Archief West-Brabant zijn trefwoorden en topografische aanduidingen toegevoegd. Begin december is het nummeren en ompakken van de negatievenarchieven van fotografen Ben Steffen en Thom van Amsterdam afgerond. In 2025 gaat de laatste batch van dit langlopende project worden gescand en beschreven.

Er waren eind 2024 meer dan 145.000 audiovisuele bestanden te vinden op de website. Er zijn nog ruim 100.000 meer bestanden beschikbaar bij het WBA, maar deze kunnen vanwege auteursrechtelijke beperkingen niet worden gepubliceerd.

*Link naar artikel
schenking collectie
Zouavenmuseum*

Dienstverlening & Relatiebeheer

Website

De huidige website van het WBA biedt steeds meer digitale archiefstukken rechtstreeks aan. De nieuwe website was beoogd om in 2024 te lanceren. Door (technische) tegenslagen in het project is dit echter verschoven naar 2025. De nieuwe website wordt mede ontwikkeld voor optimalisatie van het zoeken en vinden van historische informatie. Dat gebeurt onder andere door wederzijdse koppelingen en links aan te bieden tussen de website van het WBA en die van andere instellingen. Uiteindelijk moet de gebruiker digitaal **“Het verleden snel gevonden”** kunnen hebben.

Scanning on Demand

Een tweede belangrijke digitale dienst die het WBA aanbiedt, is Scanning on Demand (SoD). Tot 2023 was dit gericht op particuliere scanaanvragen en werd SoD door een externe leverancier uitgevoerd. Vanaf 2023 is de SoD ook aangeboden aan alle overheden en wordt het intern uitgevoerd middels de ingerichte scanstraat. In 2024 draaide deze scanstraat volledig. In overleg met en op verzoek van de WBA-gemeenten wordt SoD voortaan ook aangeboden aan alle overheden. In 2024 zijn in totaal een kleine 1500 dossiers aangevraagd door inwoners. Deze zijn vrijwel allemaal gescand en gedigitaliseerd. Voor de gemeenten zijn er zo’n 250 dossiers gescand.

Bouw Dossier Applicatie

Verder moet in dit verband ook de Bouw Dossier Applicatie (BDA) worden genoemd. Dit is het klantenportaal voor het zoeken naar gedigitaliseerde bouwdoSSIERS van Bergen op Zoom, Halderberge, Moerdijk, Rucphen en Woensdrecht. Etten-Leur, Roosendaal, Steenbergen en Zundert verleenden in 2023 inzicht via een eigen systeem.

Het portaal wordt niet alleen door particulieren gebruikt, maar ook door zakelijk belanghebbenden (zoals makelaars, architecten, bouwbedrijven) en gemeenten. In 2024 werden geen grote bestanden met bouwvergunningen toegevoegd aan het BDA.

E-depot

Het E-depot was in 2024 alleen voor ambtenaren van onze gemeenten toegankelijk. De reden hiervoor is dat de leverancier van huidige website van het WBA niet in staat is om het E-depot benaderbaar te maken via de website. De leverancier is ook niet voornemens om dit te ontwikkelen of anderszins op te lossen. Bij de ontwikkeling van de nieuwe website wordt de integratie van de afzonderlijke zoek-en-vindsystemen van de publieksskant van het WBA meegenomen (website, BDA, E-depot). De lancering van de nieuwe website zou in 2024 plaatsvinden, maar door vertragingen in de oplevering van functionaliteiten door de leverancier staat dit nu voor medio 2025 gepland.

Relatiebeheer

In 2024 is op professionele wijze vorm gegeven aan het relatiebeheer van het WBA. Daarbij is niet alleen gekeken naar de online presentatie van het WBA, maar ook naar de organisaties in de regio.

Sociale media

Het WBA is actief op vier sociale media kanalen, te weten LinkedIn, Facebook, Instagram en YouTube. Het account op X (voorheen Twitter) is al in 2023 gedeactiveerd.

LinkedIn wordt gebruikt voor de beeldvorming rond het WBA als organisatie en het plaatsen van vacatures en is dus ook van belang geweest in de succesvolle invulling van onze vacatures. Ons volgersaantal is hierop in 2024 met ongeveer 25% gegroeid. Facebook

en Instagram zijn bedoeld voor het delen van activiteiten en het onder de aandacht brengen van de collectie. Op Facebook hebben we iets meer dan 1.300 volgers en op Instagram hebben we op het moment van schrijven exact 180 volgers. Op beide platforms is opgeteld een groei met zo'n 150 volgers geweest in 2024. Daarbij hebben berichten van het WBA op Facebook het meeste bereik en groeit Instagram relatief snel qua volgers. YouTube wordt voor beide doelen gebruikt en is vooral een platform om eigen producties te delen. Hier hebben we enkele tientallen abonnees.

Media-optredens

Verder heeft het WBA een rol gespeeld in een uitzending van Verborgten Verleden waarin Raven van Dorst op zoek ging naar haar voorouders en onder andere in het mooie Wouw terecht komt. De uitzending is opgenomen in 2023, uitgezonden op zaterdag 13 januari 2024 om 20.35u op NPO 2 en terug te zien via https://npo.nl/start/serie/verborgen-verleden/seizoen-17/raven-van-dorst_2

Link naar uitzending
Verborgten Verleden

Zichtbaarheid

In 2024 is, mede door het aannemen van een coördinator erfgoedverhalen, meer invulling gegeven aan het erfgoedplan. Er is eind 2024 een inventarisatie geweest bij de aanspreekpunten van gemeenten en hun wensen met betrekking tot erfgoed en de rol hierin van het WBA. Ook is er een mooi project geweest in Willemstad waar in een mooie samenwerking tussen gemeente Moerdijk, het WBA en Urban ID elektriciteitskastjes zijn voorzien van een nieuwe look met historische beelden uit onze collectie die voorzien zijn van een korte uitleg.

Link naar artikel
elektriciteitskastjes

Heemkundige kringen

In 2024 is de netwerkspecialist van het WBA bij veel heemkundige kringen langs geweest om te kijken waar we de verbinding kunnen opzoeken. Hiermee geven we inhoud aan de erfgoedtaak en het erfgoedplan. Er is een stevige basis gelegd om in 2025 mee verder te gaan.

Erfgoed

Eind 2024 is er een bijeenkomst gehouden voor erfgoedambtenaren van onze deelnemers om het contact te leggen tussen hen en het WBA. Hier is samen gekeken naar welke mogelijkheden, vragen, ideeën en initiatieven samen kunnen worden opgepakt.

Erfgoed

In 2022 heeft het Algemeen Bestuur de visie van het WBA vastgesteld. Hierin zijn vier opgaven gedefinieerd, waaronder de opgave “Erfgoed”. Alhoewel de Gemeenschappelijke Regeling al de mogelijkheid kende om “erfgoed” tot het takenpakket van het WBA te rekenen, was vóór de nieuwe visie de aandacht vooral gericht op de directe relatie met de deelnemers van de Gemeenschappelijke Regeling en op de dienstverlening aan het publiek.

De Erfgoed-opgave is in de visie als volgt gedefinieerd: “We maken de geschiedenis van West-Brabant toegankelijk en zichtbaar. We verbinden erfgoedspelers in de regio. Dat doen we graag samen met historische, educatieve en creatieve organisaties. West-Brabants erfgoed krijgt een plek op onze website en activiteiten zetten we online in de kijker. Voor een representatiever beeld van ons verleden, verrijken we doelgericht onze collecties.”.

Voor de opgave Erfgoed zijn vier strategische doelen vastgesteld:

1. Het verhaal van West-Brabant zichtbaar maken en laten vertellen.
2. Zichtbaarheid van de eigen collecties vergroten, online en op locatie in de regio.
3. Actief deelnemen aan een effectief functionerend erfgoed netwerk in de regio.
4. Blinde vlekken in de collecties worden herkend en ingevuld.

Nadat in 2023 de vier hoofdthema’s zijn ontstaan uit de bijeenkomst met lokale erfgoedpartners, is in 2024 al deels invulling gegeven aan deze thema’s. De thema’s zijn:

1. Ons Dorp, Onze Stad
2. Zand & Klei
3. Werkend West-Brabant
4. Grenzeloos West-Brabant

Verschillende stagiairs hebben onder begeleiding van onze erfgoedmedewerkers onderzoek gedaan in onze archieven en hieruit verhalen gehaald. Deze verhalen zullen op de nog te ontwikkelen erfgoedwebsite worden gedeeld. De inzet van deze stagiairs hebben al meer dan honderd mooie verhalen opgeleverd, maar elk thema bevat nog talloze verhalen die we de komende jaren verder uitwerken op basis van actualiteit, aanwezige collecties en gedeelde verhalen door bezoekers van de erfgoedwebsite. De ontwikkeling van de erfgoedwebsite staat in verband met de ontwikkeling van de corporate website.

Visie, strategie en thema’s zijn als erfgoedplan verbeeld in een filmpje: <http://tinyurl.com/ErfgoedplanWBA>

Toezicht & Advies

Toezicht

Op grond van de Archiefwet en de gemeentelijke archiefverordening voert de archivaris van het WBA in de hoedanigheid van gemeentearchivaris tweejaarlijks een inspectie uit naar de staat van het informatie- en archiefbeheer bij de gemeentelijke organen. Daarbij toetst hij niet alleen de uitvoering van de Archiefwet, maar ook aspecten van andere relevante wet- en regelgeving, voor zover ze betrekking hebben op de informatievoorziening van de overheid. Een archiefinspectie richt zich, naast het toetsen op rechtmatigheid, op het geven van aanvullende zekerheid over de staat van de informatiehuishouding. Dat betekent dat er gekeken wordt naar niveau en werking van de drie archivistische functies van informatie: de verantwoordingsfunctie, de geheugenfunctie en de cultuurhistorische functie.

Naast de inspectie beoordeelt de archivaris de vernietigingslijsten en de handboeken voor vervanging van archiefbescheiden, die de basis vormen voor een Vervangingsbesluit van het College van B&W of een Dagelijks Bestuur.

Inspecties

In 2024 werd de nieuwe toezichtsmethodiek voor de deelnemers volledig gebruikt. Voor de aangesloten GR'en is de KPI-methode nog wel in gebruik. Er heeft een evaluatie plaatsgevonden waarin de grootste bevinding was dat de rapporten op basis van de nieuwe methodiek erg lang werden. Dit is meegenomen in de doorontwikkeling van de toezichtsmethodiek. Inmiddels zijn alle negen deelnemers geïnspecteerd volgens de nieuwe methodiek. Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen worden hierna aangeduid als *zorgdrager*.

De belangrijkste constatering die tijdens de inspectiegesprekken naar voren kwamen waren:

1. Over het algemeen is de kwaliteit van de informatiehuishouding bij deelnemers verbeterd. Er is bij zorgdragers merkbaar oog voor verbeterpunten. Er is meer oog en interesse voor onderlinge samenwerking. Er zijn stappen gezet in het overbrengen van analoge archieven.
2. In 2024 is er ook meer bewustzijn voor het archiveren van correspondentie, maar hierin is ook nog een verbeterslag nodig om op het gewenste niveau te komen. In veel gevallen ontbreekt hierover nog duidelijk beleid.
3. Personele bezetting blijft een aandachtspunt voor de zorgdragers. Dit is een probleem wat zich al meerdere jaren voordoet, maar wat, mede door een krappe arbeidsmarkt qua vakpersoneel, nog onvoldoende is verholpen bij enkele zorgdragers.
4. De aansluiting op het E-depot vanuit de software van deelnemers verloopt regelmatig nog moeizaam. Hierin is een obstakel dat leveranciers vaak niet standaard een goede exportfunctie inbouwen in hun applicaties. Het WBA is op dit vlak er nog niet in geslaagd een verbeterslag te maken en heeft niet altijd voldoende een helpende hand kunnen bieden.

Oordeel Interbestuurlijk Toezicht

Elf van de veertien zorgdragers kregen de beoordeling “voldoet” van de externe toezichthouder. Twee zorgdragers (één gemeente en één gemeenschappelijke regeling) kregen de beoordeling “voldoet niet” en één zorgdrager kreeg de beoordeling “voldoet gedeeltelijk”. De externe toezichthouder is het Interbestuurlijk Toezicht van de provincie Noord-Brabant (hierna: IBT).

IBT kijkt in eerste instantie naar de volgende punten:

1. het tijdig inleveren van het rapport van de toezichthouder (WBA) en het verbeterplan van de zorgdrager bij het Interbestuurlijk Toezicht van de provincie;
2. het voldoen van het verbeterplan aan de vormvoorwaarden van het Interbestuurlijk Toezicht;
3. het SMART formuleren van doelen in het verbeterplan;
4. het tijdig inleveren van het oordeel en het verbeterplan bij de gemeenteraad.
5. het tijdig en in correcte vorm inleveren van een actueel, compleet en logisch samenhangend overzicht van (te bewaren) archiefbescheiden conform artikel 18 van de landelijke Archiefregeling (een extra aandachtspunt van de toezichthouder in 2024).

Ook dit jaar heeft IBT een inhoudelijk oordeel gegeven op basis van het inspectieverslag van het WBA.

Het oordeel “voldoet” betekent dat er geen verdere acties vanuit IBT volgen.

Het oordeel “voldoet gedeeltelijk” betekent dat in het eerste halfjaar van 2025 ten minste één ambtelijk voortgangsgesprek met de zorgdrager wordt gehouden. Mocht de rapportage van het volgende jaar niet tot het oordeel ‘voldoet’ leiden, dan zal de zorgdrager onder *actief toezicht* geplaatst worden. In overeenstemming met het interventieproces van IBT betekent dit dat er concrete afspraken gemaakt worden om ervoor te zorgen dat IBT de zorgdrager het jaar erop wel als “voldoet” kan beoordelen. Het oordeel “voldoet niet” kan, bij aanhoudende dusdanige beoordeling, leiden tot verscherpt toezicht vanuit het IBT. Ook bij deze beoordeling volgt een ambtelijk voortgangsgesprek om te zorgen dat het jaar erop wel tot een beoordeling van “voldoet” kan worden gekomen.

Advies

Het WBA adviseerde veelvuldig bij onderwerpen als selectie en vernietiging, vervanging, archiefbewerkingsprojecten, digitaliseringstrajecten, migratie- en conversietrajecten, metadatabeheer en archiefwet- en regelgeving.

De vertegenwoordigers van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen zijn in verschillende bijeenkomsten voorgelicht en naar hun standpunten gevraagd over o.a. aanpassingen in de aanleverprocedure voor het E-depot en de ondersteuning die het WBA kan bieden bij de implementatie van de WOO.

Verder staat het WBA met raad en daad de gemeenten bij die een “voldoet gedeeltelijk” of “voldoet niet” oordeel van het IBT ontvingen.

Recapitulatie lasten en baten

Het WBA heeft één programma, namelijk archiefbeheer.

Samenvatting programma archiefbeheer:

Totaal	Begroting voor wijziging 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024
Totaal programma	-3.350.694	-3.374.034	-3.070.017
Bijdrage deelnemers	3.103.488	2.985.808	2.985.808
Overige opbrengsten	233.652	233.652	241.539
Opname reserves / voorzieningen	13.554	154.575	30.446
Saldo te bestemmen resultaat	0	0	187.776

Toelichting saldo

Het saldo van lasten en baten van het WBA bedroeg in 2024 €187.776.
Dit kan grotendeels worden verklaard door personeelslasten die door verschillende omstandigheden lager uitvielen dan begroot.
Uitgebreidere toelichting hierop volgt in het overzicht van baten en lasten. Het saldo wordt gerestitueerd aan de deelnemers.

Etten-Leur, 1972 | Zandstorm op driebaansweg bij Etten-Leur
Ben Steffen

Paragrafen

Op 10 juli 2023 zijn de gewijzigde financiële verordeningen conform artikel 212 en 213 van de Gemeentewet door het algemeen bestuur vastgesteld. De paragrafen waaraan in de begroting verplicht aandacht moet worden besteed zijn financiering en bedrijfsvoering. Vanaf de begroting 2016 is tevens aandacht besteed aan de paragraaf Weerstandsvermogen. Artikel 26 BBV schrijft voor dat in de jaarrekening en het jaarverslag dezelfde paragrafen opgenomen moeten worden die ook in de begroting opgenomen zijn. Daar wordt in dit jaarverslag aan voldaan. Het BBV schrijft daarnaast nog voor dat ook de paragrafen Verbonden Partijen, Grondbeleid en Lokale Heffingen hier dienen te worden opgenomen. Voor het WBA zijn deze echter niet relevant: het WBA is een verbonden partij, aan grondbeleid wordt niet gedaan en er worden geen lokale heffingen geheven.

Vanaf verslagjaar 2023 moet er in de paragraaf Bedrijfsvoering ook aandacht worden besteed aan de rechtmatigheidsverantwoording. Tenslotte schrijft de afgelopen jaar herijkte Nota Verbonden Partijen voor inzicht te geven in de mate waarin het WBA voldoet aan de AVG (privacy), BIO (informatiebeveiliging) en WOO (openbaarheid).

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover het WBA beschikt om niet begrote kosten te dekken en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn, in relatie tot de financiële positie. Niet begrote uitgaven worden gedekt met de post "onvoorzien". In 2020 is deze door bezuinigingen vervallen, wat in strijd is met de voorschriften van de BBV. Vanaf begrotingsjaar 2024 wordt deze weer opgenomen, conform het besluit van het algemeen bestuur van 7 december 2022.

Het WBA heeft vanaf 2017 de beschikking over een algemene reserve om in te kunnen zetten ter dekking van tegenvallers. Ondanks dat dit in strijd was met spelregel 5 van de Nota Verbonden Partijen, waarin werd voorgeschreven dat de risico's gedragen dienden te worden door de deelnemers en niet door het WBA zelf. Positieve jaarresultaten werden toegevoegd aan de algemene reserve omwille van behoud van de ondernemersstatus en daarbij behorende fiscale voordelen zoals btw-aftrek. Rechtstreekse restitutie van het voordelige saldo aan de deelnemers was door de fiscus in 2015 verboden, maar gedeeltelijk kon dit wel. Het WBA heeft tot en met 2022 daarom steeds gekozen voor het spoor van gedeeltelijke toevoeging van resultaten een reserves en gedeeltelijke korting op de deelnemersbijdragen.

Nog in 2022 is een deel van de algemene reserve vrijgemaakt om het voorziene tekort aan te vullen. In de vergadering van het algemeen bestuur van 7 december 2022 is besloten om de algemene reserve per 1-1-2023 op te heffen en het saldo over te hevelen naar een gelijktijdig in te stellen bestemmingsreserve, alsmede onvoorziene kosten te ramen ter hoogte van 2% van de omzet. Door nieuwe voorschriften uit de in 2024 van kracht geworden Nota Verbonden Partijen werd weer een algemene reserve opgetuigd van € 100.000 uit het saldo over 2023, zoals besloten op de vergadering van het algemeen bestuur van 3 juli 2024.

Qua risico's heeft het WBA te maken met drie categorieën, zijnde *imagerisico*, *veiligheidsrisico* en *bedrijfsvoeringsrisico*.

Het *imagerisico* heeft betrekking op het niet (kunnen) voldoen aan de verwachtingen van de deelnemers. Het gaat dan specifiek om het uitoefenen van het archieftoezicht en de dienstverlening. Om de toezichtdienst tijdig en kwalitatief voldoende te kunnen (blijven) leveren heeft het WBA in 2023 geïnvesteerd in een nieuwe methodiek en in formatieve uitbreiding van de inspectiefunctie. Per 1 maart 2023 trad een archiefinspecteur (tevens kwaliteitsspecialist) in dienst die samen met de nieuwe archivaris de toezichttaken uitvoerde.

De nieuwe methodiek wordt inmiddels toegepast en de uitbreiding van de capaciteit wordt nu goed benut.

De scanning on demand in eigen beheer heeft de dienstverlening naar deelnemers en inwoners verbeterd. Opgevraagde dossiers worden hierdoor sneller en effectiever aangereikt. Hiermee voldoet het WBA beter aan de verwachtingen van deelnemers.

Het *veiligheidsrisico* betreft het niet of onvoldoende kunnen voldoen aan de privacywetgeving en de eisen voor informatiebeveiliging zoals die worden gesteld in wet- en regelgeving en door de deelnemende gemeenten. Het WBA heeft sinds november 2018 een juridisch medewerker die tevens Functionaris Gegevensbescherming is. Zij is een deskundige vraagbaak en adviseur in de wet- en regelgeving, specifiek op het terrein van archief- en informatiebeheer. Het WBA onderscheidt zich nadrukkelijk van vrijwel alle andere archiefinstellingen in Nederland door een eigen juriste in dienst te hebben.

Het WBA beschikt over een eigen informatieveiligheidsbeleid en een informatieveiligheidsplan. Sinds medio 2024 heeft het WBA ook formeel weer een CISO. Met hulp van de juridisch medewerker, kwaliteitsspecialist, IT-specialisten en adviseur bestuur en financiën voert deze CISO het informatieveiligheidsbeleid en -plan uit en wordt dit geactualiseerd vanuit de 1-meting die in 2023 is uitgevoerd en door de kwaliteitsspecialist is vertaald in acties. Het WBA heeft hiermee voldoende kennis van en grip op informatiebeveiliging.

Het *bedrijfsvoeringsrisico* behelst het niet kunnen leveren van overeengekomen dienstverlening ten gevolge van een hoog ziekteverzuim. In 2024 was sprake van een laag ziekteverzuim van 2,33%. Om het ziekteverzuim zoveel mogelijk te beperken reageert het management direct op ziektemeldingen. Langdurig verzuim krijgt extra aandacht door middel van zorgvuldig ingezette re-integratieprocessen en persoonlijke aandacht.

Financiële kengetallen

In het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV) is bepaald dat gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in zowel de jaarrekening als in de meerjarenbegroting een set van vijf financiële kengetallen dienen op te nemen. Dit zijn kengetallen voor: de netto schuldquote, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit. De laatste twee zijn voor het WBA niet van toepassing.

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie.

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Hoe lager de netto schuldquote hoe beter.

Solvabiliteitsratio

Het kengetal solvabiliteitsrisico geeft inzicht in de mate waarin een gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Hoe hoger de solvabiliteitsratio hoe beter.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Een uitkomst van 0% geeft

aan dat de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Er zijn geen noemenswaardige incidentele baten of lasten.

De inhoud van de tabel is bij ministeriële regeling voorgeschreven en bevat ook de ontwikkeling van de kengetallen voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar.

De financiële kengetallen zijn als volgt:

Kengetallen	Jaarrek.	Begroting	Jaarrek.	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2023	2024 gewijzigd	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Netto schuldquote	-11,69%	-2,83%	-15,46%	-6,39%	-2,77%	-3,71%	-4,31%	-2,32%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	47,45%	35,66%	50,94%	36,26%	22,46%	22,56%	22,51%	22,46%
Structurele exploitatieruimte	7,61%	1,86%	6,43%	0,77%	0,31%	-1,56%	0,30%	0,29%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Beoordeling kengetallen en financiële positie

Op basis van de kengetallen kan worden geconcludeerd dat het WBA financieel gezond is. De negatieve netto schuldquote geeft aan dat er geen problematische schuldenlast is, wat vertaalt in een laag risico. Een solvabiliteitsratio van 50% of hoger valt in de laagste risicocategorie. De structurele exploitatieruimte is ook te categoriseren als laag qua risico.

Financieringsparagraaf

Financieringsrisico's

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximale bedrag waarmee een financieringstekort met een kortlopende lening gefinancierd mag worden (Wet fido). Voor 2024 betrof dit 8,5% van het begrotingstotaal oftewel een bedrag van ongeveer € 287.000. Het WBA ontvangt het merendeel van zijn inkomsten vooruit, waardoor er geen financieringstekort is.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de vaste schuld. De norm bepaalt dat de jaarlijkse verplichte aflossing en rente niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal, wat in 2024 neerkomt op ongeveer € 675.000. Het totaal aan aflossings- en rentekosten eind 2024 betrof € 4.640, waardoor een overschrijding van deze norm niet aan de orde is.

Liquiditeitsplanning

De exploitatielasten van het West-Brabants Archief worden gedekt door bijdragen van de deelnemers. De in de begroting opgenomen gemeentelijke bijdragen worden elk kwartaal bij de deelnemers in rekening gebracht. Omdat de exploitatielasten merendeels gelijkmatig over het kalenderjaar worden uitgegeven ontstaat gedurende het begrotingsjaar een liquiditeitsoverschot. Met de rente op spaartegoeden en de gunstige rente op de schatkistrekening zijn ook renteopbrengsten gemoeid. Voor 2024 werd het schatkist drempelbedrag aangehouden van € 1.000.000. Al met al heeft dit bij het WBA niet geleid tot het ontstaan van te hoge banksaldi. Het banktegoed (rekening courant én bedrijfsspaarrekening) bedroeg per 31 december 2024 een bedrag van € 163.151; het saldo op de schatkistrekening was € 650.000.

Rentekosten en renteopbrengsten

WBA heeft met nabetaling van rente op de schatkistrekening volgens de regeling die bestaat met de gemeente Bergen op Zoom en rente op de bedrijfsspaarrekening renteopbrengsten. In 2024 was de geïnde rente in totaal € 16.924. De rentekosten bedroegen in 2024 € 640.

Financieringsbehoefte

De wijze waarop het WBA omgaat met investeringen en gehanteerde limieten is vastgelegd in Nota Investeren en Afschrijven 2023. Daarin is o.a. bepaald dat investeringen in vaste activa onder de € 10.000 niet worden geactiveerd, dat investeringen tussen € 10.000 en € 25.000 kunnen worden geactiveerd wanneer het algemeen bestuur hiertoe besluit en investeringen vanaf € 25.000 altijd worden geactiveerd en een bestuursbesluit behoeven. Deze nota is bekrachtigd door het algemeen bestuur op 10 juli 2023 en is met terugwerkende kracht ingegaan op 1 januari 2023.

Bij de gemeente Bergen op Zoom loopt sinds 2017 een geldlening voor de financiering van meubilair in het Koetshuis (vijftien jaar).

Voor zover de financiële situatie het toelaat worden nieuwe investeringen zoveel als mogelijk met eigen middelen gedaan. Zo was bijvoorbeeld de liquiditeit in 2022 voldoende op orde om investeringen in o.a. IT-gerelateerde hardware uit eigen middelen te doen en daarvoor geen leningen af te sluiten. Een liquiditeitsanalyse, opgesteld door onze nieuwe financieel dienstverlener, ondersteunde deze handelwijze.

In 2023 werd, na een lange aanloopperiode, eindelijk de aanbesteding van het nieuwe webportaal incl. website afgerond. Met instemming van het dagelijks bestuur werd de opdracht aan een in de archiefwereld bekend en gerenommeerd bedrijf gegund. Oplevering was gepland in de zomer van 2024. Door vertragingen in het project is dit uitgesteld tot medio 2025.

Bedrijfsvoeringsparagraaf

Personeel

Op 23 november 2023 stemde het algemeen bestuur in met het erfgoedplan van het WBA. Dit erfgoedplan is een uitwerking van de ambitieuze beleidsvisie en dient ertoe om de rol en betekenis van het WBA in de erfgoedomgeving van West-Brabant te versterken. In dit plan staan drie functies van erfgoedmedewerkers voor achtereenvolgens bewerking van nieuwe niet-overheidsarchieven, beheer van de verhalenbank en vrijwilligers coördinatie. In 2024 zijn deze vacatures ingevuld. Ook hebben verschillende stagiairs bij het WBA meegewerkt aan de verhalen voor de nog te realiseren erfgoedwebsite.

In het voorjaar van 2024 kondigde dhr. Korving zijn vertrek aan als directeur bij het WBA. Voor de zoektocht en invulling van deze vacature is een gerenommeerd extern adviesbureau in de hand genomen. We hebben deze vacature in november, ondanks krapte op de arbeidsmarkt, in kunnen vullen. In de periode tussen mei en november heeft de archivaris (dhr. Houbraken) opgetreden als waarnemend directeur.

Detacheringen van WBA medewerkers waren er:

- Bij het Zeeuws Archief voor o.a. het beheer van de dislocatie Terneuzen (periode jan. – dec. voor 18 uur per week). Dit betrof een reeds langer lopende vaste detachering.
- Bij het Erfgoedcentrum Tongerlohuys als adviseur (periode jan. – dec. voor 18 uur per week). Dit betreft een andere invulling van vaste detachering ná de beëindiging van de plustaak Roosendaal.

In dit jaar waren er meerdere personele mutaties. In 2024 werkten er 25 personen goed voor 22,33 FTE. Voor verschillende activiteiten (omtrent bedrijfsvoering en archiefinspectie) worden derden ingehuurd.

Maandelijks vergadert de Personeelsvertegenwoordiging met de bestuurder van het WBA. Daarin kwamen onderwerpen aan de orde als de nieuwe CAO, de organisatiestructuur, diverse projecten, een R I en E onderzoek, vitaliteitsbeleid en het klimaat binnen het Koetshuis. Voor de Personeelsvertegenwoordiging is dit jaar een verkiezing geweest. Er zijn drie nieuwe vertegenwoordigers gekozen uit vijf kandidaten.

De personeels- en salarisadministratie werd verzorgd door de afdeling P&O van de gemeente Bergen op Zoom. Op het gebied van de financiële administratie biedt een administratiekantoor ondersteuning.

Er is gebruik gemaakt van opleidingsbudget voor enkele individuele opleidings- en trainingstrajecten. Ook volgden verschillende medewerkers webinars en seminars over vakinhoud.

Huisvesting

Het WBA maakte in 2024 gebruik van drie huisvestingslocaties:

1. het Koetshuis in de Hofstraat te Bergen op Zoom voor de dienstverlening en kantoor

Dit pand is in 2016 geheel verbouwd en geschikt gemaakt voor 'bewoning' door het WBA. De gemeente Bergen op Zoom is eigenaar en verhuurt het aan het WBA. Het reguliere onderhoud is grotendeels voor rekening van de verhuurder.

2. het ondergronds depot aan het Wilhelminaveld in Bergen op Zoom

Dit depot met een capaciteit van ruim 10 strekkende kilometer wordt eveneens gehuurd van de gemeente Bergen op Zoom. Het depot is gebouwd in 2008 als gezamenlijke opslag voor zowel archief als museum. Deze functie vervult het nog steeds, maar de afzonderlijke bewaarruimtes zijn nu specifiek toegewezen aan deze beide gebruikers. De exploitatie is in de loop van 2017 overgegaan van de

afdeling vastgoed van de gemeente Bergen op Zoom naar het WBA. De exploitatiekosten worden volgens een vaste verdeelformule (5/8 WBA en 3/8 gemeente) verrekend met het Cultuurbedrijf.

3. het pand van het voormalig RAWB aan de Beukenlaan te Oudenbosch

Vanaf 2021 huurt het WBA de kelder met de drie archiefdepots van de nieuwe eigenaar: Tandartspraktijk Halderberge. Over de huurprijs, de servicekosten en energiekosten zijn goede afspraken gemaakt met de eigenaar.

Op advies van de accountant werd de onderhoudsvoorziening berekend en vervolgens afgeschaald op basis van een in 2020 geüpdatet meerjarig onderhoudsplan. Dit was nodig om in de nieuwe situatie het vervangend onderhoud te regelen tussen huurder en verhuurder. Vanaf 2021 is de jaarlijkse storting in de onderhoudsvoorziening € 5.245. Op basis van eerder verwachte hoge kosten die de voorziening zouden legen, is uit het saldo over 2023 een extra storting gedaan van €25.000.

Automatisering

Het WBA is een moderne organisatie die zoveel mogelijk digitaal en flexibel werkt. Dit vereist onder andere een moderne en flexibele ICT-inrichting, welke het mogelijk maakt om op elke werkplek aan te sluiten en in te loggen. De ICT-leverancier, die sinds de aanbesteding in 2022 voor het WBA de ICT-inrichting regelt, zorgt voor een degelijke en moderne (cloud)omgeving waarin de medewerkers kunnen werken.

Het interne verbetertraject van de eigen archivering, mede naar aanleiding van de bevindingen uit het KPI-verslag van het WBA, werd voortgezet maar is nog niet geheel afgerond. Een eigen zaakstelsel werd beheerd, maar dit behoeft wel een verbeterslag. In 2024 is de zoektocht naar een nieuw zaakstelselleverancier geweest en afgerond. De implementatie loopt door in 2025. De technische

ondersteuning van het netwerk van het WBA is deels uitbesteed en deels in eigen handen.

Rechtmatigheidsverantwoording

(rechtmatigheidsverklaring is opgenomen aan t eind van de Jaarrekening)

Voorwaardencriterium

Een WBA controle team heeft de controles uitgevoerd op twee processen, zijnde “Inkopen en betalingen” en “salarisadministratie”. Voor het toetsen van de rechtmatigheid maakt het WBA gebruik van de door de accountant aangedragen checklists en modellen voor verslaglegging.

1. Inkopen en betalingen

Opzet en bestaan van dit bedrijfsproces is geactualiseerd. Middels een lijncontrole is in 2023 het bestaan van zogenoemde key-controls vastgesteld die daarna op effectieve werking zijn getoetst. De methode hiervoor is doorontwikkeld in 2024. Daarvoor is op twee momenten een gegevensgerichte controle op een 10% a-selectie steekproef gedaan en is de checklist ingevuld. Vastgesteld is dat de gecontroleerde uitgaven zijn gedaan binnen de budgetten die in de begroting zijn opgenomen en dat het daarbij horende werkproces is gevolgd. Er zijn geen fouten geconstateerd.

Bij de eerste controle op het proces “Inkopen en betalingen” werd de werking van het nieuwe bestand op de proef gesteld en op enkele punten was deze minder bruikbaar dan voorheen gehoopt. Er bleken enkele technische zaken niet optimaal te werken, waardoor deze vertraging op hebben gelopen.

2. Salarisadministratie

Opzet en bestaan zijn eveneens geactualiseerd. In samenwerking met de afdeling P&O zijn concrete controles uitgevoerd op drie indiensttredingsprocessen en selectie van kostendeclaraties.

Ook hiervoor is een checklist gebruikt die aantoonde dat de verwerking in de salarisadministratie ervan op een correcte en rechtmatige wijze heeft plaats gevonden. Er zijn geen concrete verbeterpunten geconstateerd bij P&O Bergen op Zoom. Wel was er één verbeterpunt en aanbeveling voor de interne processen van het WBA.

Behalve gegevensgerichte controles op deze twee processen heeft het WBA een spendanalyse uitgevoerd. Dit betreft een jaarlijkse controle bedoeld voor het periodiek analyseren van de uitgaven (spend) per crediteur om daarmee de rechtmatigheid van de uitgaven aan deze crediteur inzichtelijk te maken. Daar waar sprake was van een hoog risico, betrof het contracten die te maken hebben met inbesteding en reguliere inkopen.

In 2024 vonden geen aanbestedingen plaats. Er is wel één afwijkingsbesluit genomen door het dagelijks bestuur voor de externe inhuur van een medewerker voor archiefinspectie welke boven de meervoudig aanbestedingsgrens uit het vigerende Inkoop- en Aanbestedingsbeleid uit kwam. Door de urgentie die bij deze inhuur kwam kijken en een initiële opdrachtwaarde die onder de grenswaarde van meervoudige aanbesteding bleef, is tijdig een besluit genomen waardoor de inhuur doorgezet kon worden.

Het WBA is deelnemer in het inkoopcollectief energie. Voor 2025 is m.b.v. inkoopbureau Karel een nieuw energiecontract bij dezelfde leverancier als in 2024 onderhandeld. Er is ook gekeken in hoeverre en in welke vorm inkoopbureau Karel en het WBA meer samen kunnen werken in toekomstige inkoop- en aanbestedingsprocedures. Ook is i.s.m. specialisten van de deelnemers gezocht naar een goed klachtenmeldpunt voor aanbestedingen.

Begrotingscriterium

In 2024 was er geen sprake van overschrijding van budgetten of investeringskredieten.

Misbruik en Oneigenlijk gebruik

Dit was in 2024 niet aan de orde. De bestaande maatregelen om dit tegen te gaan waren afdoende.

Het normenkader voor de accountantscontrole is abusievelijk laat vastgesteld. Voor de bepaling van de VIC-werkzaamheden, zoals deze rechtmatigheidsverantwoording, is meer ondersteuning gezocht vanuit de accountant om in voorgaande jaren gemaakte fouten in diepgang te voorkomen.

Meerjarenbalans

Activa	Rek. 2023	Begr. 2024	Rek. 2024	2025	2026	2027	2028	2029
Materiele vaste activa	131.617	104.174	104.174	76.731	74.119	45.504	27.558	95.890
Totaal vaste activa	131.617	104.174	104.174	76.731	74.119	45.504	27.558	95.890
Uitzettingen korter dan 1 jaar	71.877	71.877	46.631	46.631	46.631	46.631	46.631	46.631
Liquide middelen	655.802	440.126	810.866	494.308	372.350	398.363	417.554	350.467
Overlopende posten	104.137	99.266	85.819	85.819	85.819	85.819	85.819	85.819
Totaal vlottende activa	831.816	611.269	943.316	626.758	504.800	530.813	550.004	482.917
Totaal Activa	963.434	715.443	1.047.490	703.489	578.919	576.317	577.562	578.807
Passiva	Rek. 2023	Begr. 2024	Rek. 2024	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene reserve	-	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Reserve digitale dienstverlening website	97.685	-	90.731	-	-	-	-	-
Reserve evaluatie GR	-	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Reserve collectie beheer systeem	125.095	125.095	125.095	125.095	-	-	-	-
Te bestemmen resultaat	234.381	-	187.776	-	-	-	-	-
Eigen vermogen	457.161	255.095	533.602	255.095	130.000	130.000	130.000	130.000
Voorzieningen	37.362	36.253	69.651	28.299	32.824	34.222	39.467	44.712
Vaste schulden	32.000	28.000	28.000	24.000	20.000	16.000	12.000	8.000
Totaal vaste passiva	69.362	64.253	97.651	52.299	52.824	50.222	51.467	52.712
Vlottende schulden <1 jaar	369.590	319.612	327.759	319.612	319.612	319.612	319.612	319.612
Overlopende passiva	67.321	76.483	88.478	76.483	76.483	76.483	76.483	76.483
Totaal vlottende passiva	436.911	396.095	416.237	396.095	396.095	396.095	396.095	396.095
Totaal Passiva	963.434	715.443	1.047.490	703.489	578.919	576.317	577.562	578.807

Voor de meerjarenbalans zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Materiële vaste activa

De eindbalans van de materiële vaste activa wordt bepaald door de geplande afschrijvingen op investeringen en het toevoegen van nieuwe investeringen.

Uitzettingen korter dan 1 jaar, overlopende posten en vlottende schulden

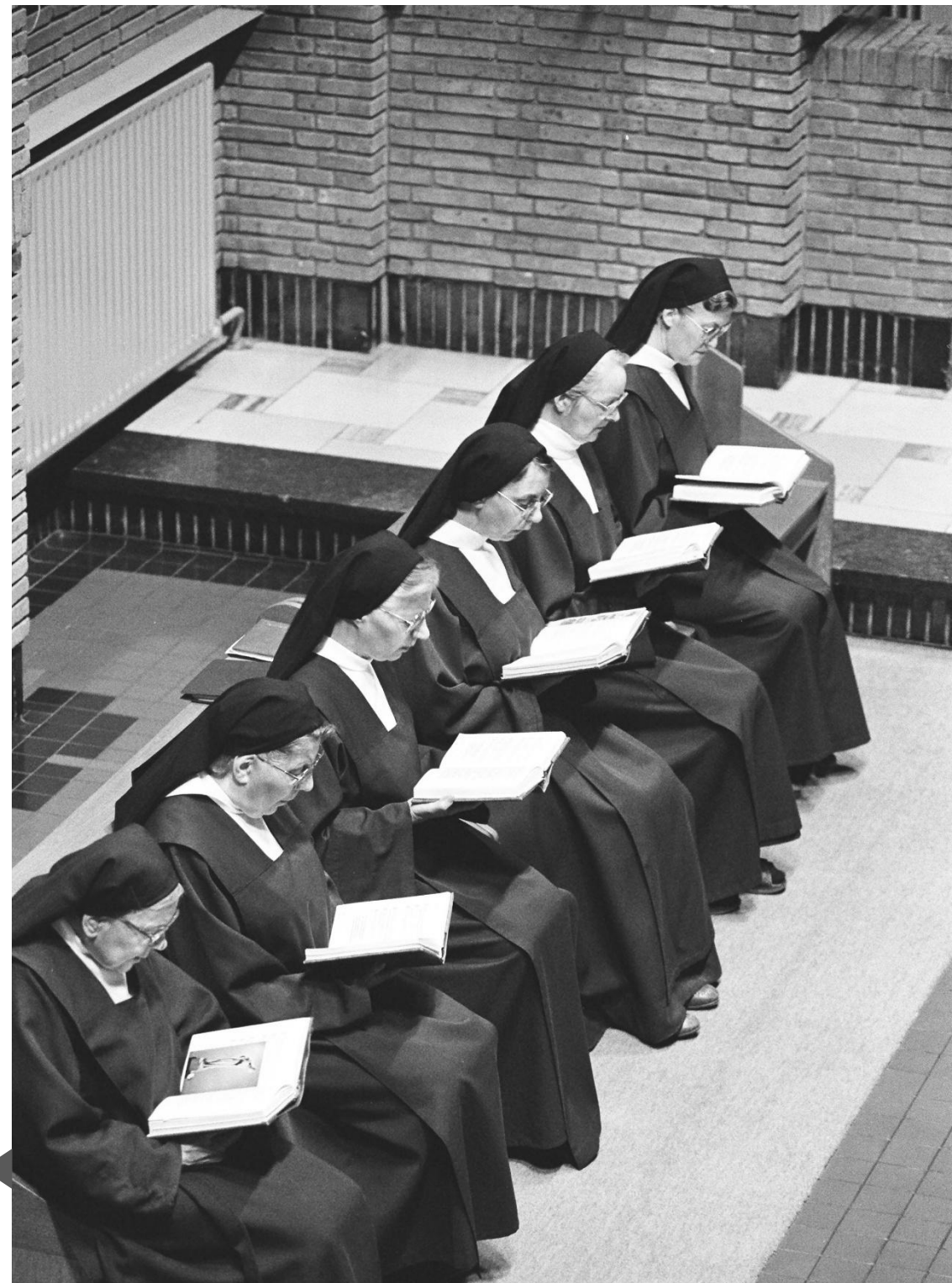
Uitzettingen korter dan 1 jaar, overlopende posten en vlottende schulden zijn gebaseerd op cijfers van 2023.

Eigen vermogen en voorzieningen

In 2024 is de ontwikkeling van het nieuwe webportaal voortgezet. De onttrekkingen aan de daarvoor opgetuigde reserve waren in totaal € 6.954, wat minder is dan begroot wegens vertragingen en onvoldoende kwalitatieve opleveringen vanuit de leverancier. Vanuit de resultaatbestemming van het saldo over 2023 is de Algemene Reserve opgetuigd à € 100.000, een reserve voor een evaluatie van de Gemeenschappelijke Regeling à € 30.000, een verplichte voorziening voor de kosten verbonden aan de Regeling Vervroegd Uittreden à € 25.536 en een extra storting à € 25.000 in de onderhoudsvoorziening voor de archiefkelder in Oudenbosch.

Vaste schuld

Hiervoor wordt het aflossingsschema van de huidige leningenportefeuille gehanteerd. De vervanging van het gehele netwerk wordt gefinancierd met eigen middelen.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 zijn ook gemeenschappelijke regelingen VPB-plichtig. Bij de oprichting van het WBA is door “Gert Vos BTW-Advies” o.a. een VPB advies uitgebracht. In dit advies is geconcludeerd dat de activiteiten van het WBA niet te kwalificeren zijn als onderneming in fiscale zin. Hoewel er de afgelopen jaren steeds sprake was van een positief resultaat, geldt nog steeds dat het WBA geen winstoogmerk kent.

AVG, WOO EN BIO

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Sinds de invoering van de AVG zes jaar geleden zorgt het WBA ervoor dat de privacywetgeving binnen de organisatie wordt nageleefd. Dit gebeurt onder toezicht van de FG.

Hoewel het WBA in 2023 al goed op weg was met de implementatie van de AVG, zijn er in 2024 ook weer stappen gezet. Veel verbeterpunten die uit de FG jaarrapportage naar voren kwamen konden worden opgepakt. Afgelopen jaar is wederom gewerkt met het AVG borgingsproduct van de IBD, waarbij op zeven thema's wordt beoordeeld in hoeverre de AVG wordt gewaarborgd binnen de organisatie. Waar het WBA in 2023 een score van 75% behaalde, wat overeenkomt met volwassenheidsniveau drie op de schaal van vijf van het volwassenheidsmodel, behaalde het WBA in 2024 een score van 84%, wat overeenkomt met volwassenheidsniveau 4. Deze score toont aan dat de AVG-naleving structureel is verankerd in onze organisatie. We voldoen niet alleen aan de wetgeving, maar werken continu aan verbetering en bewustwording rondom gegevensbescherming.

Openbaarheid (WOO)

De Wet open overheid is nu ruim twee jaar van kracht. De wet heeft als doel de overheid transparanter te maken en de toegankelijkheid van overheidsinformatie te verbeteren. Bij de Woo is de nadruk komen te liggen op een proactieve openbaarmaking van documenten. Samen met de passieve openbaarmaking en de betering van de informatiehuishouding vormen dit de drie hoofonderdelen van de Woo.

Actieve en passieve openbaarmaking

Het WBA voldoet aan alle openbaarmakingsverplichtingen die gelden per 1 november 2024. Publicaties vinden plaats in het blad gemeenschappelijke regelingen en via de website maakt het WBA de overige categorieën openbaar, welke zijn terug te vinden via de nationale Woo-index. De organisatiegegevens worden daarnaast regelmatig geüpdatet in het GR-register.

Tot op heden heeft het WBA geen Woo-verzoeken ontvangen. Wel is het Woo-beleid ten aanzien van de afhandeling van Woo-verzoeken vernieuwd.

Verbetering van de informatiehuishouding

De VNG heeft voor de noodzakelijke verbetering van de informatiehuishouding een zeven stappenplan aanbevolen. De belangrijkste onderdelen daarvan sluiten ook aan op de KPI eisen die gelden voor de informatievoorziening bij overheidsinstellingen. Sinds enkele jaren werkt het WBA met een concrete verbeteragenda op de aanbevelingen in het KPI inspectierapport van onze eigen informatievoorziening. Dit verbeterproces wordt geleid door de kwaliteitsmedewerker van het WBA in samenwerking met o.a. de FG en de CISO.

Informatiebeveiliging (BIO)

In 2024 heeft het WBA een nieuwe CISO benoemd. Er is een Privacy- en Informatiebeveiligingsteam opgestart die het komende jaar aan de slag gaat met de uitvoering en naleving van de BIO maatregelen.

In het kader van voortdurende verbetering en versterking van onze informatiebeveiliging heeft WBA in het jaar 2023 een 1-meting uitgevoerd. Deze meting was gericht op het beoordelen van onze huidige stand van zaken in overeenstemming met de Baseline Informatiebeveiliging Overheden (BIO). De BIO vormt een leidraad voor informatiebeveiliging binnen overheidsorganisaties en stelt normen vast om de vertrouwelijkheid, integriteit, en beschikbaarheid van informatie te waarborgen.

De uitkomsten van de 1-meting hebben ons in staat gesteld om specifieke sterke punten en mogelijke verbetergebieden te identificeren. Op basis van deze bevindingen hebben we deze opgenomen in onze organisatie brede verbeteragenda. Op deze manier zorgen we ervoor dat we continue blijven verbeteren vanuit de PDCA-cyclus. Deze maatregelen omvatten onder andere het bijwerken van beleidslijnen, het verbeteren van technologische beveiligingsmaatregelen, en het investeren in bewustwordingstrainingen voor onze medewerkers. Door regelmatig te evalueren en te reageren op de veranderende dreigingslandschappen, blijven we alert en hebben we de basis op orde. We streven ernaar om de normen te handhaven en te voldoen aan de BIO-richtlijnen, zodat de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van de informatie die we beheren, te allen tijde gewaarborgd zijn.

Steenbergen, 1982 | Een reclamestunt van tankstation De Fakkel aan de Burgemeester Van Loonstraat zorgde voor een enorme file | Thom van Amsterdam

Jaarrekening

Inleiding Jaarrekening 2024

Opzet van de jaarrekening

Evenals in 2023 zijn aan de jaarrekening geen bijlagen toegevoegd. Gemeenten vinden dit geen noodzaak. Desgewenst kan en wil het WBA uiteraard, op verzoek, inzage geven tot alle financiële informatie.

Verantwoording resultaat 2023

Met deze jaarrekening willen wij verantwoording afleggen over het in 2024 gevoerde financiële beheer. Het boekjaar 2024 sluit af met een positief saldo van € 187.776. Dit saldo is ten dele ontstaan doordat de personeelskosten aanmerkelijk lager uitvielen door o.a. de periode tussen het vertrek van de oude directeur en de start van de nieuwe directeur en het later invullen van vacatures. Een andere reden voor het ontstaan van dit saldo is een te hoge inschatting van bepaalde doorlopende projectkosten.

Rechtmatigheid

In 2024 voert het WBA een eigen rechtmatigheidscontrole uit. Voor de methodiek en wijze van verslaglegging wordt gebruik gemaakt van voorstellen en modellen die de accountant heeft aangereikt. De uitkomsten van de controles leiden tot de rechtmatigheidsverklaring die in deze jaarrekening is opgenomen. Daar staan ook de toelichting en verantwoording.

Ondernemerschap voor de omzetbelasting

Naar aanleiding van een ingesteld boekenoverzicht over de jaren 2001 – 2005 heeft de inspectie omzetbelasting in januari 2006 geconcludeerd dat de vrijstellingsbepaling van artikel 11 lid 1 letter u van de wet omzetbelasting niet op het RAWB van toepassing is. Het RAWB maakt fiscaal gezien winst of verlies doordat de bijdrage van de deelnemers niet wordt beperkt tot het aandeel in de kosten van de exploitatie. Dat houdt in dat het RAWB belast ondernemer is voor de omzetbelasting en als gevolg daarvan alle in rekening gebrachte omzetbelasting mag verrekenen. Deze stellingname is in een brief van 28 oktober 2015 door de fiscus herbevestigd specifiek voor de nieuwe archieforganisatie WBA.

Overzicht van lasten en baten in de jaarrekening 2024

In onderstaande tabel is gekozen voor een compactere verantwoording van de inkomsten en uitgaven van het WBA in 2024. In de laatste kolom wordt de relatie tussen in 2024 gewijzigde begroting en exploitatie over 2024 getoond, hetgeen leidt tot het al eerder genoemde saldo van € 187.776.

Omschrijving	Begroting 2024	Begroting na wijziging 2024	Rekening 2024	Vershil 2024
Personeelslasten	2.190.212	2.208.872	2.129.509	-79.363
Huisvestingslasten	657.096	600.008	563.796	-36.212
Exploitatielasten	383.140	402.225	344.763	-57.461
Onvoorzien	60.000	60.000	19.750	-40.250
Toevoeging aan voorziening	5.245	5.245	5.245	0
Projecten ter uitvoering beleidsvisie	105.000	97.685	6.954	-90.731
Totaal Lasten	3.400.693	3.374.035	3.070.017	-304.018
Bijdragen Deelnemers	3.023.487	2.985.808	2.985.808	0
Overige Baten	233.652	233.652	241.539	7.888
Onttrekking aan voorziening	13.554	56.890	23.492	-33.398
Totaal Baten	3.270.693	3.276.350	3.250.839	-25.510
Totaal saldo Baten en Lasten	-130.000	-97.685	180.822	278.507
Onttrekking aan reserves	130.000	97.685	6.954	-90.731
Gerealiseerd resultaat	0	0	187.776	187.776

Alleen verschillen groter dan € 10.000 of van bijzondere aard worden toegelicht.

Personeelskosten

De salariskosten voor het formatieve personeel waren behoorlijk lager dan begroot. Dat is deels te verklaren door het vertrek van de directeur in de zomer en de vervanging in november, waardoor er een aantal maanden geen salariskosten waren voor de directeur. Dit verschil bedraagt al bijna € 50.000. Ook heeft de plaatsing en invulling van de erfgoedvacatures later plaatsgevonden dan begroot. Daarnaast was er sprake van periodiekenvoordeel: de salariskosten worden begroot op het maximum van de functieschaal, maar omdat er steeds meer

jongere medewerkers worden aangetrokken, zijn de werkelijke kosten die van aanloopschaal en lagere periodieken. Het overschot was hierdoor ongeveer € 140.000. Een deel van dat overschot is ingezet voor de noodzakelijke inhuur van een archiefinspecteur en het inhuren van een externe medewerker voor het implementatieproces van het nieuwe zaakstelsel.

Huisvestingskosten

De onderhoudskosten, voornamelijk aan het depot in Oudenbosch, zijn lager uitgevallen doordat bepaalde dure vervangingswerkzaamheden onnodig bleken na onderhoudsinspectie. Dit gaat voornamelijk om de luchtbehandelingskosten, waarvan reviseren onnodig bleek en enkel

een motor aan vervanging toe was. Dit levert een overschot op van ongeveer € 37.500.

Exploitatiekosten

De exploitatielasten zijn lager uitgevallen dan begroot. Dat ligt voornamelijk aan enkele grote kostenposten die minder in prijs zijn gestegen dan de indexering voorspelde, zoals software- en communicatielasten. Daar tegenover staat dat veel hardware aan vervanging toe was, wat meer lasten heeft opgeleverd. Als laatste zijn een aantal lasten dit jaar niet voorgekomen, wat tot een overschot leidde op de post “overige lasten”. Alles tezamen levert dit een overschot op van ongeveer € 55.000.

Projecten ter uitvoering beleidsvisie

Na 2023 is de indeling van projecten herijkt waardoor veel projecten onder de reguliere exploitatie kwamen te vallen. Het enige grote project in 2024 was hiermee de nieuwe website. Na een al langere aanlooptijd dan vooraf bedacht zijn hier in 2024 nog enkele vertragingen bij komen kijken. Hierdoor zijn de geraamde kosten hoger dan de daadwerkelijke kosten. Het dagelijks bestuur heeft in de vergadering van 7 november 2024 besloten de overgebleven bestemmingsreserve te continueren in 2025 om het project te kunnen voltooien.

Onvoorzien

De post onvoorzien is bedoeld als ‘buffer’ om eventuele onvoorziene tegenslagen op te vangen. Het vertrek van de directeur in de zomer zorgde voor onvoorziene kosten voor de werving van een nieuwe directeur. Deze bedroegen €19.750. De werving is uitbesteed aan een extern bureau.

Overige baten

Voor de functie van coördinator erfgoedverhalen is door de Mastboom-Brosens Stichting een subsidie verleend van € 50.000 voor één jaar, verdeeld over 2024 en 2025 met een eenmalige verlenging na een positieve evaluatie. Daardoor waren er in 2024 extra inkomsten t.h.v. van € 12.500. Ook was er een WAZO-vergoeding vanuit het UWV van ongeveer € 18.000. Daar staat tegenover dat de kosten voor het depot, welke voor 3/8e worden doorberekend aan de gemeente Bergen op Zoom, behoorlijk lager waren dan geraamd. Alles samen levert dit een kleine € 8.000 meer op dan geraamd.

Overzicht van incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten zijn baten en lasten die zich vanaf het rekeningjaar minder dan 4 jaar voordoen. Vanzelfsprekend waren er uitgaven met een incidenteel karakter, maar het zijn overwegend kleine bedragen. Hieronder de incidentele lasten en baten van tenminste € 10.000.

Incidentele baten en lasten Bedrijfsvoering	Begroting 2024			Begroting na wijziging 2024			Realisatie 2024		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Programma archiefbeheer	0	0	0	0	0	0	63.030	30.663	-32.367
Inhuur archiefinspecteur	0		0	0		0	32.480		-32.480
Kosten implementatie nieuw zaakstelsel	0		0	15.000		-15.000	10.800		-10.800
Kosten werving directeur	0		0	0		0	19.750		-19.750
Subsidie erfgoedmedewerker		0	0		0	0		12.500	12.500
WAZO-uitkering		0	0		0	0		18.163	18.163
Totaal	0	0	0	15.000	0	-15.000	63.030	30.663	-32.367

Door uitval bij de archiefinspectie bleek het nodig om een archiefinspecteur in te huren. Voor de implementatie van een nieuw zaakstelsel is een medewerker ingehuurd voor o.a. het catalogiseren van zaaktypen. De werving van de nieuwe directeur is uitbesteed aan een wervingsbureau.

Voor de functie coördinator erfgoedverhalen is een subsidie verstrekt door de Mastboom-Brosens Stichting. Vanwege ouderschapsverlof kreeg het WBA een vergoeding volgens de WAZO.

Balans per 31 december 2024

ACTIVA			PASSIVA		
Omschrijving	31-12-2024 (€)	31-12-2023 (€)	Omschrijving	31-12-2024 (€)	31-12-2023 (€)
Vaste activa			Vaste passiva		
			<u>Eigen vermogen</u>		
			Algemene reserve	100.000	-
			Reserve collectiebeheersysteem	125.095	125.095
			Reserve digitale dienstverlening website	90.731	97.685
			Reserve evaluatie GR	30.000	-
			Te bestemmen resultaat	187.776	234.381
<u>Materiële vaste activa</u>					
Investeringen met economisch nut	104.174	131.617	<u>Voorzieningen</u>		
			Onderhoud gebouw en inventaris	61.571	37.362
			Regeling vervroegd uittreden	8.080	-
			<u>Vaste schulden</u>		
			Kapitaalverstrekking gem. Bergen op Zoom	28.000	32.000
Totaal vaste activa	104.174	131.617	Totaal vaste passiva	631.253	526.523
Vlottende activa			Vlottende passiva		
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>			<u>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>		
Vorderingen op openbare lichamen	35.445	49.304	Overige schulden	327.759	369.590
Overige vorderingen	11.186	22.573			
Vordering op rijkschatkist	650.000	300.000			
<u>Liquide middelen</u>			<u>Overlopende passiva</u>		
Banksaldi	160.810	355.679	Nog te betalen bedragen	88.478	67.321
Kas	56	123			
<u>Overlopende activa</u>					
Nog te ontvangen bedragen	97	-			
Vooruitbetaalde bedragen	85.722	104.137			
Totaal vlottende activa	943.316	831.816	Totaal vlottende passiva	416.237	436.911
Totaal generaal	1.047.490	963.434	Totaal generaal	1.047.490	963.434

Grondslagen van de financiële verslaglegging

Inleiding

Onderstaande samenvatting van de grondslagen, waarop de financiële verslaglegging is gebaseerd, is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het algemeen bestuur op 10 juli 2023 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeid gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Daarbij moet worden gedacht aan overlopende vakantiegeld- en (spaar)verlofaanspraken.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2024. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 16 april 2025 door het algemeen bestuur is vastgesteld;

- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - Ten aanzien van het M&O (misbruik en oneigenlijk gebruik) criterium is de notitie in het Controleprotocol 2023 over M&O van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 1 % (zijnde € 30.700) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 15.350 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Moerstraten, 1897 | Een van de laatste turfstekerijen in Het Laag

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

Conform de Nota Investeren en Afschrijven 2023 worden investeringen in vaste activa onder de € 10.000 niet geactiveerd. Investerings tussen € 10.000 en € 25.000 kunnen worden geactiveerd wanneer het algemeen bestuur hiertoe besluit en investeringen worden vanaf € 25.000 altijd geactiveerd en behoeven een bestuursbesluit.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten (waaronder overheadkosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste

van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de Nota Investeren en Afschrijven, zoals vastgesteld door het algemeen bestuur in haar vergadering van 10 juli 2023. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode en starten in het eerste jaar na investering. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Alle huidige investeringen en bijbehorende afschrijvingen voldoen aan de gestelde maximale afschrijvingstermijnen

De gehanteerde afschrijvingstermijnen van bestaande investeringen bedragen in jaren:

Meubilair Koetshuis	15 jaar lineair
Revisie elektronische aandrijving archiefstellingen	10 jaar lineair
Hardware kantoorautomatisering	6 jaar lineair
Laptops	3 jaar lineair

Vlottende activa

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bij eventuele oninbaarheid van een vordering wordt een voorziening getroffen.

Reserves

Uit de bestemmingsreserve 'digitale dienstverlening website' is € 6.954 opgenomen ten behoeve van het desbetreffende project.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De vorming van een voorziening, dan wel een donatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van

de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

De voorziening 'onderhoud gebouw Oudenbosch', bestemd voor het gehuurde pand aan de Beukenlaan, is gebaseerd op het in 2020 opgestelde meerjarig onderhoudsplan. Jaarlijks wordt een bedrag van € 5.245 aan die voorziening toegevoegd. Vanuit het saldo over 2023 is een extra storting gedaan in deze voorziening met als doel deze op peil houden en het versnellen en verduurzamen van enkele uitgaven.

Ook is er de voorziening RVU. Deze verplichte voorziening dekt de kosten van werknemers die gebruik maken van deze regeling.

Langlopende schulden en vlottende passiva

De langlopende schulden en vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Het saldo van lasten en baten is berekend op basis van het stelsel van lasten en baten. Dat houdt in dat de kosten en opbrengsten verantwoord worden in het boekjaar waarop zij betrekking hebben. In de jaarrekening is zoveel mogelijk met verplichtingen rekening gehouden. Eventuele afwikkelingsverschillen worden in het volgende boekjaar functioneel verantwoord.

Fijnaart, 1982 | Agenten Rijkspolitie kijken naar de Ronde van Fijnaart tijdens koffiepauze
Thom van Amsterdam

Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

	Afschrijvingstermijn	Boekwaarde 01-01-2024	Investeringen	Afschrijvingen	Desinvesteringen	Boekwaarde 31-12-2024
Meubilair	15 jaar lineair	32.000	0	4.000	0	28.000
Elektronische aandrijving archiefsysteem	10 jaar lineair	29.346	0	4.891	0	24.455
Laptops	3 jaar lineair	14.989	0	7.494	0	7.495
Hardware kantoorautomatisering	6 jaar lineair	36.346	0	7.269	0	29.077
Boekscanner	6 jaar lineair	18.938	0	3.788	0	15.150
Totaal		131.619	0	27.442	0	104.174

Vlottende activa

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar:

	Saldo 31- 12-2024	Voorziening oninbaarheid	Saldo 31- 12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	35.445	0	49.304
Overige vorderingen	11.186	0	22.573
Vordering op rijkschatkist	650.000	0	300.000
Totaal	696.631	0	371.877

Vordering op rijkschatkist

In 2024 voldeed het WBA aan de gestelde voorwaarden voor schatkistbankieren. In de praktijk betekent dit dat er tijdig wordt afgeroomd naar de schatkistrekening van de gemeente Bergen op Zoom en dat daardoor het gemiddeld bedrag aan liquide middelen per kwartaal onder de limiet van € 1.000.000 blijft. Ultimo 2024 had het WBA een tegoed van € 650.000 op de schatkistrekening.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2023					
(1)	Drempelbedrag	1.000		1.000	
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	506	312	367	385
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	494	688	633	615
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	3.401			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	3.401			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1.000		1.000	
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	46.057	28.394	33.780	35.381
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	506	312	367	385

Vorderingen op openbare lichamen

Dit betreft voornamelijk vorderingen op gemeente Bergen op Zoom voor de kosten die het WBA heeft gemaakt voor het depot Wilhelminaveld 97.

Overige vorderingen

Dit betreft voornamelijk vorderingen op Erfgoedcentrum Tongerlohuys voor detachering en opslag van archief voor de Mastboom-Brosensstichting.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	2024	2023
Kassaldo	56	123
Banksaldi	160.810	355.679
Totaal	160.866	355.802

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden.

	2024	2023
Vooruitbetaalde bedragen	85.722	104.137
Nog te ontvangen bedragen	97	0
Totaal	85.819	104.137

De vooruitbetaalde bedragen bestaan voornamelijk uit facturen voor hosting, storage en licenties. De nog te ontvangen bedragen bestaan uit één nog te ontvangen creditnota.

Passiva

Eigen Vermogen

Het verloop in 2024 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Reserves	Saldo 1-1-2024	Resultaatbestemming 2023	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve	0	100.000	0	0	100.000
Reserve collectiebeheersysteem	125.095	0	0	0	125.095
Reserve innovatie digitale dienstverlening	97.685	0	0	6.954	90.731
Reserve evaluatie GR	0	30.000	0	0	30.000
Totaal	262.788	130.000	0	6.954	345.826

De Algemene reserve is bedoeld om onverwachte tekorten te dekken. Conform bestuursbesluit van 3 juli 2024 is uit het resultaat van 2023 een algemene reserve à € 100.000 opgetuigd. De bestemmingsreserve collectiebeheersysteem is bedoeld voor de aanbesteding en implementatie van een nieuw collectiebeheersysteem in 2026. De bestemmingsreserve innovatie digitale dienstverlening is bedoeld voor de ontwikkeling en implementatie van een nieuwe website om de digitale dienstverlening te verbeteren. Dit project heeft vertraging opgelopen waardoor de geplande lediging van deze reserve in 2024 is verlengd tot 2025 met een bestuursbesluit van 7 november 2024. De bestemmingsreserve evaluatie GR is bedoeld voor een evaluatie van de Gemeenschappelijke Regeling conform richtlijnen uit de Nota Verbonden Partijen. Het resterende saldo over 2023 is gerestitueerd aan de deelnemers middels een korting op de bijdrage in het vierde kwartaal. Het positieve resultaat over 2024 bedroeg € 187.776.

Voorzieningen

De in de balans opgenomen voorzieningen bestaan eind 2024 uit de volgende posten:

	2024	2023
Onderhoud gebouw Oudenbosch	61.571	37.362
Regeling Vervroegd Uittreden	8.080	0
Totaal	69.651	37.362

De voorziening dient voor het dekken van de kosten voor vervangend onderhoud in de gehuurde archiefkelder in het pand van het vm. RAWB. Het vervangend onderhoud wordt, indien niet urgent nodig, uitgevoerd volgens het meerjarig onderhoudsplan. Daarnaast is er een verplichte voorziening voor de kosten verbonden aan de Regeling Vervroegd Uittreden. Deze is kostendekkend voor medewerkers die hiervan gebruik maken.

Het verloop in 2024 wordt in onderstaand overzicht per voorziening weergegeven:

Voorzieningen	Saldo per 1-1-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo per 31-12-2024
Onderhoud gebouw Oudenbosch	37.362	30.245	0	6.036	61.571
Regeling Vervroegd Uittreden	0	25.536	0	17.456	8.080
Totaal	37.362	55.781		23.492	69.651

De jaarlijkse toevoeging is met behulp van een gemiddeld percentage berekend op € 5.245. De onttrekking uit de voorziening is gebaseerd op de ramingen in het meerjarig onderhoudsplan. Ondanks dat er enkele vervangingskosten geraamd waren in het MJOP, bleken deze na onderhoud en inspectie in een aantal gevallen niet nodig en zelfs onzinnig. Een uitzondering hierop is de vervanging van de lichtlijnen door energiezuinigere LED-verlichting. Dit vervangingsproces loopt in 2025 door, waardoor de kosten in 2024 relatief laag uitvallen. De kosten hiervan waren ook significant lager dan geraamd, doordat in de bestaande armaturen kon worden vervangen en waar nodig de armaturen konden worden hersteld. Hierdoor lijkt achteraf de toevoeging uit het saldo over 2023 niet nodig te zijn geweest. Desalniettemin kan bij een volgende onderhouds- en inspectieronde blijken dat de kosten toch gemaakt moeten worden in 2025. Op basis van een herijkt MJOP eind 2025 wordt heroverwogen wat te doen met de inmiddels goed gevulde onderhoudsegalisatie.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

	Saldo 1-1-2024	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2024
Onderhandse leningen	32.000	0	4.000	28.000
Totaal	32.000	0	4.000	28.000

De vaste schulden bestaan uit één onderhandse lening. De rentelast die bij deze lening hoort is 2% van het resterende saldo van de lening per aanvang van het boekjaar. Voor 2024 betekent dit een bedrag van €640.

Vlottende passiva

	2024	2023
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	327.759	369.590
Overlopende passiva	88.478	67.321
Totaal	416.237	436.911

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Het WBA heeft een eigen personeelshandboek, maar de gemeente Bergen op Zoom voert deze uit. Daarvoor is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten. De ondersteuning op het gebied van financiën, exclusief de uitvoering van het feitelijke betalingsverkeer is vanaf 2022 belegd bij een administratiekantoor. De huurverplichtingen betreffen het kantoorpand van het WBA, het centrale archiefdepot in de centrumgemeente Bergen op Zoom en de archiefkelder in het voormalig RAWB gebouw in Oudenbosch. Verder zijn er nog twee leasecontracten.

De in dit overzicht opgenomen bedragen zijn als volgt berekend: de kosten in het jaar 2025 vermenigvuldigd met de resterende looptijd.

Verplichting	Dienstverlener	Ingaande	Looptijd	kosten 2025 e.v.
Ondersteuning P en O	gemeente Bergen op Zoom	1-1-2022	5 jaar	€ 78.280
Ondersteuning financiën	Profectum BV	1-1-2022	2 jaar met verlenging	€ 19.336
Huur Koetshuis Hofstraat 2b	gemeente Bergen op Zoom	1-1-2017	25 jaar	€ 1.449.352
Huur archiefdepot Wilhelminaveld 97	gemeente Bergen op Zoom	1-7-2016	25 jaar en 6 maanden	€ 4.755.688
Huur kelderdepot Oudenbosch	Tandartspraktijk Halderberge	1-1-2021	25 jaar	€ 879.205
Lease copiers	BNP / Canon	25-4-2024	72 maanden	€ 18.240
Lease Bedrijfswagen	Van Mossel	10-11-2020	5 jaar	€ 5.450

Gebeurtenissen na balansdatum

Zijn niet van toepassing voor het WBA in 2024.

Kostenverdeling per taakveld

Kostenverdeling per taakveld	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
Taakveld 0.4: Bedrijfsvoering	707.117	692.056
Taakveld 5.4: Musea	2.666.918	2.377.963
Totaal kosten WBA	3.374.035	3.070.018
Percentage bedrijfsvoering van totale kosten WBA	21,0%	22,5%
Totaal baten WBA	3.374.035	3.070.018

Overzicht WNT 2024

Bezoldiging topfunctionarissen

Vanuit de WNT dient van een aantal topfunctionarissen een aantal gegevens in de jaarrekening te worden opgenomen. Het gaat er bij deze personen niet om of ze meer verdienen dan in de Wet staat vermeld; er dient een aantal gegevens te worden opgenomen. Door de wetgever is voor een gemeenschappelijke regeling als topfunctionaris aangewezen de directeur. WBA rapporteert alleen over deze topfunctionaris.

Voor de directeur ontstaat hiermee het volgende beeld.

Gegevens 2024			
bedragen x € 1	M.H.M. Korving	C.I.L. Houbraken	I.H.E. Hommel
Functiegegevens	Directeur	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01-2024 t/m 01-07-2024	01-07-2024 t/m 01-11-2024	01-11-2024 t/m 31-12-2024
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	56.347,14	29.435,36	17.126,66
Beloningen betaalbaar op termijn	9.178,74	5.029,40	2.718,02
<i>Subtotaal</i>	<i>65.525,88</i>	<i>34.464,76</i>	<i>19.844,68</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	115.863,39	78.303,28	38.193,72
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	65.525,88	34.464,76	19.844,68
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2023			
bedragen x € 1	M.H.M. Korving		
Functiegegevens	Directeur		

Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01-2023 t/m 31-12-2023
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	105.947,94
Beloningen betaalbaar op termijn	17.027,40
<i>Subtotaal</i>	<i>122.975,34</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
Bezoldiging	122.975,34

Naast de directeur heeft het WBA de volgende onbezoldigde toezichthouders:

Gegevens 2024 Onbezoldigde Toezichthouders	
Naam topfunctionaris	FUNCTIE
DB leden	
- dhr. A.J. Moerkerke, vertegenwoordiger van Moerdijk	Voorzitter
- dhr. J. Pals, vertegenwoordiger van Bergen op Zoom	AB/DB
- mw. E. van der Star, vertegenwoordiger van Roosendaal	Lid DB/AB
	Lid DB/AB
Overige (AB) leden	
- dhr. G. de Weert, vertegenwoordiger van Etten-Leur	Lid AB
- dhr. J.M.A. van Agtmaal, vertegenwoordiger van Woensdrecht	Lid AB
- mw. S.S.J. Malfait, vertegenwoordiger van Halderberge	Lid AB
- mw. E. Prent, vertegenwoordiger van Steenbergen	Lid AB
- mw. S. Breedveld, vertegenwoordiger van Rucphen	Lid AB
- dhr. J.M.J. van Steen, vertegenwoordiger van Zundert	Lid AB

Rechtmatigheidsverklaring

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

In deze rechtmatigheidsverantwoording geeft het Dagelijks Bestuur aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Deze verantwoording betreft de rechtmatige uitvoering van de taken en omvat het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium bij de desbetreffende financiële beheershandelingen en transacties. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het Algemeen Bestuur op 10 juli 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief mutaties in de reserves en is daarmee vastgesteld op € 30.625.

Bevinding

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het Algemeen Bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. Daarin is ook beschreven welke actie het Dagelijks Bestuur onderneemt om afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Vaststellingsbesluit

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van het Regionaal
Archief West-Brabant in de openbare vergadering van 9 juli 2025

De voorzitter,

De secretaris,

A.J. Moerkerke

I.H.E. Hommel

Het verleden snel gevonden.